ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

…эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 225 (1825)
СЕНТЯБРИИН 22
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…СССР Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондын …рилсаае хүгжөөлгэдэхи шэнэ шата

…кэ Социалистическэ Рес…нуудай Союзай болон Гер… Демократическа Республи… Правительственна деле…дай хоорондо hүүлэй үдэр… Москвада болоhон хэлсээ…дүнгүүдые харуулhан маша …шанартай документнүүд …н мүнөөдэрэй номерто туп…ба.

…документнүүд, нэн түрүүн, …кэ Социалистическэ Респуб…дай Союз Германска Демок…а Республика хоёрой хоо… харилсаан тухай Дого…даа Советскэ Союз Гер… Демократическа Республи… хоорондын харилсаае …гэдэхи шэнэ түүхэтэ шата… Тэдэ хоёрой хоорон… харилсаан хүсэд тэгшэ …байлгаhаа, суверенитедээ …хэлгэhөө, дотоодынгоо хэрэ…ролсодоггүй байлгаhаа үндэ…хэлсээ хэгшэ таланууд …лан батамжална. Энэ хэл… ёhоор Германска Де…ческа Республика дотоодын…ын гадаадынгаа политикын …нуудые, тэрэ тоодо Герман… Федеральна Республикатай … хоорондынгоо харилсаае …н, тэрэ мэтэшэлэн бусад …рэнүүдтэй харилсаагаа хүг…суудалнуудые өөрөө шинд…тэй болоо. Хүсэд тэгшэ эр…суверенитедээ хүндэлэлсэхэ …дынгоо хэрэгүүдтэ оролсо…айлгаhаа үндэhэлhэн энэ До…даа СССР ГДР хоёрой хоо…уулагдаад байhан хани …арилсаае, нягтаар харилсан …тые бэхижүүлхэдэ ба саа… хүгжөөхэдэ туhалха байhан… таланууд батаар этигэнэ …ветскэ Союз Германска Де…ческа Республика хоёрой … хэлсээнүүдэй болоhон ту…сэлэй коммюнике соо зааг… Договор Европодо эб …алые болон аюулгүй байда…жүүлхэ шухала арга нүхэ…, тиигэжэ Германиие эб …да дуратай, демократиче…а болгон нэгэдүүлгэдэ ту… хоёр таланууд мүн лэ

…ной парижска хэлсээнүүдэй …орохотой хамта бии боло…байдалые Договор харaa… Дахяад зэбсэгжэхэ арга …Германида олгоhон ба тэрэ…нто-атлантическа сэрэгэй (НАТО) оруулhан эдэ хэл…болбол германска асууда…лгэдэ ехэхэн hаалта тү…нинь мэдээжэ байна.

…ска асуудалые өөрөө …эрхэ немецкэ арадта үгэхэ …оршон байдалhаа гараха … зүб шиидхэбэри болоно. …гүрэнөө эб найрамдалда …ба демократическа байлга…хүсэдэг немецүүдhээ ондоо …энэ асуудалые hайнаар …гүй юм.

…баталагдаhан СССР …рой хоорондохи харилсаан … Договор германска хоёр … хоорондоо ойротолсолго…лжа, эб найрамдалда ду…мократическа гүрэн болгон …нэгэдэлые hэргээн бод…тэ шухала туhа нэмэри …айна.

…нүүдэй боложо байха үедэ …да хабаатай уласхоорон…удалнуудаар, тусхайлхада, … болохоёо байгаа дүрбэн …гадаадын хэрэгүүдэй мини… зүблөөнтэй холбоотой …нудаар hанал бодолоо хэл…йна. Германида хабаатай …не энэ зүблөөндэ урагша…хэлсэхын тулада, тус асуу…бшэн хэлсэлгэдэ Германска …тическа Республикын пра…вын, мүн тиихэдэ Германска …на Республикын пра… хабаадалсахань шуха…хоёр таланууд тоолоно.

…амдалай болон националь…на нэгэдэлэйнгээ түлөө немецкэ арадай тэмсэлдэ Германска Демократическа Республика шухала үүргэ дүүргэхэ байна. Энэ республика социалистическэ байгуулалтын замда оронхой. Социализм байгуулжа байhан оронууд хүнэй хүниие мүлжэхэ ябадал үгы байhай, ажалай болон наукын аша үрэ бүхы арадай аша туhада хэрэглэгдэhэй гэжэ эрмэлзэнэ.

«Хэрбээ бүхы арадуудай хүгжэлтын иимэ замда ороо hаань дайнhаа байтагай, харин ямар нэгэн зэбсэгтэ тулалдаануудай болохо эрхэ нүхэсэл зайсуулагдаха байгаа»—гэжэ Н. С. Хрущев СССР ГДР хоёрой Правительственна делегацинуудай уулзалга дээрэ сентябриин 19-дэ хэлээ.

Немецкэ арадай, мүн Европодо болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгэй аша туhада зорюулагдаhан маша ехэ зохёон байгуулхы ажалдаа тон ехэ амжалтануудые туйлахынь Германска Демократическа Республикын ажалшадта советскэ хүнүүд хүсэнэ.

Советскэ Союз хадаа бүхы немецкэ арадтай хани халуун, хүршэнэрэй, хани ёhоной hайн харилсаа тогтоохые хүсэнэ. Советскэ Союз Германска Федеральна Республика хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоохо тухай хэлсээе советскэ арад халуунаар hайшаагаа. Москвада ерээд байха үедөө ГДР-эй Правительственна делегациин СССР болон ГФР хоёрой хоорондо хани ёhоной харилсаа хүгжөөхэ тухай хэлэhэн hайн үгэнүүдээ hайн хэрэгүүдээр баталха бээ гэжэ Советскэ Союзай олониитэ хүлеэнэ. Советскэ Союз тухай хэлэхэ болоо hаа, тэрэ хадаа Советскэ Союз болон Германска Федеральна Республика хоёрой хоорондохи харилсаануудые амжалтатайгаар хүгжөөхын тулада бүхы шадалаараа оролдохо байна.

Германска Демократическа Республикын зүбшөөлтэйгөөр, тэрэнэй территори дээрэ советскэ сэрэгүүд даб дээрэ үлөөгдөөд байнхайнь мэдээжэ. Эдэ сэрэгүүд хадаа республикын дотоодын байдалда болон ороной ниитэ-политическэ байдалда оролсохогүй юм гэжэ Москвада баталhан Договор соо тодоор заагданхай. Имагтал Баруун Германида американска, английска болон французска сэрэгүүдэй байhан дээрэhээл энэ саг зуурын хэмжээ хэрэглэхэ баатай бологдоно. Германиhаа хариин сэрэгүүдые гартаха тухай Советскэ Союзай нэгэнтэ бэшэ оруулhан дурадхалые хэрбээ США, Англи ба Франциин хүлеэн абаа hаань, иимэ шиидхэбэри абаhанай хэрэггүй байгаа. Энэ хэрэгые шиидхэлгэ имагтал баруун гурбан гүрэнүүдэй правительствонуудай зүбшөөлөө үгэлгэhөө дулдыдана. Германиин территори дээрэhээ американска, английска, французска, советскэ, канадска болон бусад сэрэгүүдые гаргалга хадаа Женевскэ хэлсээнэй удхада таараха, уласхоорондын түгшүүрилые саашадань hулаоуулгада туhалха ба бүхы немецкэ арадта халуунаар амаршалагдаха hэн.

СССР болон ГДР-эй Правительственна делегацинуудай хоорондохи хэлсээн бэе бэедээ үнэн сэдьхэлhээ этигэлсэлгын, хани халуун, бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө. Нэгэн ниитэ үзэл сурталаар нэгэдүүлэгдэhэн гүрэнүүдэй хоорондохи хэлсээн иигэжэл лэ үнгэргэгдэхэ ёhоороо үнгэргэгдөө.

Советскэ хүнүүд өөрынгөө правительствын эб найрамдалда дуратай гадаадын политикын амжалтануудаар хуулита ёhоор омогорхоно. Германиин эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй амжалта бүхэнөөр баясанабди. Европодохи эб найрамдал ба аюулгүй байдалые хангаха арга нүхэсэл бологшо — советскэ болон германска арадуудай хоорондын хани барисаан ургажа, бэхижэжэ байг лэ!

(«Правдын» сентябриин 21-нэй түрүү бэшэгhээ).

…Булганинтай Афганистанhаа СССР-тэ …йдаг Посол Гулям Яхья Тарзи уулзаба

…Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин…нистанhаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Гулям …н сентябриин 20-до уулзаа. (ТАСС).

…Булганинтай Индиин Республикаhаа …тэ байдаг Посол К. П. Ш. Менон уулзаба

…Р-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинтай …Республикаhаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол …ишанкара Менон сентябриин 20-до уулзаа. (ТАСС).

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегацинуудай хэлсээн

Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын хоорондохи хани харилсаае хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ зорилгоор саашанхи алхамууд тухай асуудалаар Советскэ Союзай болон Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегацинуудай хоорондо боложо байhан хэлсээн сентябриин 19-нэй үглөөгүүр Москвада Кремлёвско Ехэ Ордон соо үргэлжэлүүлэгдээ.

Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротеволь түрүүлэгшээр hуугаа.

«Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондын харилсаан тухай Договорой» проект тухай Германска Демократическа Республикын Премьер-Министрын Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Лотар Больцын элидхэл заседаниин эхиндэ шагнагдаhан байна. Сентябриин 17-ной заседани дээрэ байгуулагдаhан советско-германска хамтадхамал комиссиин экспертнүүд энэ проектые зохёоhон байгаа.

Договорой проектые зүбшэн хэлсэлгын үедэ Германска Демократическа Республикын талаhаа Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротеволь, мүн Делегациин гэшүүд — Премьер-Министрын Нэгэдэхи Орлогшо Вальтер Ульбрихт, Премьер-Министрын Орлогшо Отто Нушке, Демократическа таряашадай партиин Генеральна секретарь Бертольд Розе, ГДР-эй Премьер-Министрын Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Лотар Больц, Демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Эрих Корренс гэгшэд үгэ хэлээ.

Советскэ Союзай талаhаа ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев үгэ хэлээ.

Удаадахи заседаниинь сентябриин 20-до болохо байна.

Советскэ Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондо болоhон хэлсээн тухай ТҮГЭСХЭЛЭЙ КОММЮНИКЕ

Советскэ Союзай Правительственна делегаци Германска Демократическа Республикын Правительственна делегаци хоёрой хоорондо сентябриин 17-hоо 20 хүрэтэр Москвада хэлсээн болобо.

Советскэ талаhаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев, СССР-эй Гадаадын Худалдаа Наймаанай Министр И. Г. Кабанов, мүн СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. С. Семенов, СССР-hээ ГДР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Г. М. Пушкин, СССР-эй МИД-эй Европейскэ 3-дахи таhагые даагша С. Г. Лапин гэгшэд хэлсээндэ хабаадаа.

Германска Демократическа Республикын талаhаа ГДР-эй Премьер-Министр Отто Гротеволь, ГДР-эй Премьер-Министрын Орлогшо Вальтер Ульбрихт, ГДР-эй Премьер-Министрын Орлогшо Вилли Штоф, ГДР-эй Премьер-Министрын Орлогшо Отто Нушке, ГДР-эй Премьер-Министрын Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Лотар Больц, ГДР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын Комиссиин Түрүүлэгшэ Бруно Лейшнер, Германска Демократическа Республикаhаа СССР-тэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Иоганнес Кениг, ГДР-эй Арадай Палатын гадаадын хэрэгүүдэй Комиссиин Түрүүлэгшэ Петер Флорин, Демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ профессор Эрих Корренс, таряашадай демократическа партиин генеральна секретарь Бертольд Розе, либерально-демократическа партиин генеральна секретарь Манфред Герлах, делегациин секретарь посол Фриц Гроссе гэгшэд хэлсээндэ хабаадаhан байна.

Советскэ Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондын хани ёhоной харилсаае бэхижүүлгэтэй, саашадань хүгжөөлгэтэй холбоотой тон шухала асуудалнууд хэлсээнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Хэлсээн хани халуун ба үнэн сэдьхэлэй оршон байдалда үнгэржэ, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондын харилсаан тухай Договор баталалгаар дүүрэhэн байна. Тэгшэ эрхэтэй байха, суверенитедээ хүндэлэлсэхэ, дотоодынгоо хэрэгтэ оролсохогүй гэhэн принципүүдhээ үндэhэтэй энэ Договор хадаа СССР ГДР хоёрой хоорондо байгуулагдаhан хани ёhоной харилсаае, нягтаар харилсан ажаллалгые бэхижүүлгэдэ, саашань хүгжөөлгэдэ туhалха байха гэжэ батаар найдажа байhанаа хоёр Таланууд мэдүүлнэ. Договор хадаа Европодо эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ шухала зүйл боложо, эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн болгон Германиин нэгэдэлые hэргээн бодхоолгодо туhалха гэжэ хоёр Таланууд мүн тэрэшэлэн лабаар этигэнэ.

Хоёр Талануудта хабаатай уласхоорондын асуудалнуудай талаар, тусхайлбал Женевэдэ болохоёо байгаа дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй Министрнүүдэй зүблөөнтэй холбоотой асуудалнуудай талаар хоёр Таланууд хэлсээнэй үедэ hанал бодолоо хэлсэhэн байна. Германитай холбоотой асуудалнуудай дурсагдаhан зүблөөн дээрэ ашагтай hайнаар зүбшэн хэлсэгдэхын тулада эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ Германска Демократическа Республикын Правительствын, мүн тэрэшэлэн Германска Федеральна Республикын Правительствын хабаадахань шухала гэжэ хоёр Таланууд баталамжална.

Урдань плендэ абтаhан аад, хэhэн гэмэйнгээ түлөө хэhээгдэжэ байhан немецкэ сэрэгэй пленэйхидhээ СССР дотор үлэhэн хуби тухай асуудал тушаа хэлсээндэ хабаадагшад hанал бодолоо хэлсэhэн байна. Энэ асуудал тушаа Германска Демократическа Республикын Президентын ба Правительствын хандалгые, мүн тэрэшэлэн Германска Федеральна Республикын Правительствын гуйлтые хараадаа абажа, энэ асуудалые hайн тээшэнь хараад, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ өөрынгөө дурадхалнуудые оруулха байhан тухайгаа Советскэ Правительство мэдүүлээ.

Сентябриин 20-до Москвада баталагдаhан «Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондын харилсаан тухай Договор», мүн тэрэшэлэн СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. А. Зорин, ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Лотар Больц гэгшэдэй абалсаhан бэшэгүүдэй текстнүүд доро толилогдобо.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондын харилсаан тухай ДОГОВОР

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиум, Германска Демократическа Республикын Президент,

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондоо нягтаар харилсан ажаллалгые хүгжөөхэ, хани ёhоной харилсаае тэгшэ эрхэтэй байлгын, суверенитедээ хүндэлэлсэлгын, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ оролсодоггүй байлгын үндэhөөр саашадань бэхижүүлхэ хүсэлөөр зоригжон,

1954 оной парижска хэлсээнүүдэй хүсэндөө ороhонтой дашарамдан бии болоhон шэнэ оршон байдалые хараадаа абан,

Европодо уласхоорондын эб найрамдал, аюулгүй байдал дэмжэн бэхижүүлгэдэ туhалха зорилгоор, мүн эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн болгожо, Германиин нэгэдэлые hэргээн бодхоохо, Германитай эбэй договор баталалга туйлаха зорилгоор Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын хүсэлэлгэнүүдые нэгэдүүлгэ хадаа советскэ болон германска арадуудай интересүүдтэ, мүн Европын бусадшье арадуудай интересүүдтэ харюусана гэжэ лабаар этигэн,

Бүхы Германида хабаатай уласхоорондын мүнөө хүсэндөө байгаа хэлсээнүүдэй талаар Советскэ Союзай, Германска Демократическа Республикын даажа байгаа уялгануудые хараадаа абан,

Энэ Договор баталаад, өөhэдынгөө Түлөөлэгшэд болгон доро дурсагдагшадые баталба:

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиум—СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганиние,

Германска Демократическа Республикын Президент—Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротеволиие,

Эдэ баталагдагшад зохихо формоор ба гүйсэд зүбөөр бэшэгдэhэн эрхэ түлөөлэлгэ тухай үнэмшэлгэнүүдээ абалсаhанай hүүлээр доро дурсагдаhан зүйлнүүдые зүбшэн баталба:

СТАТЬЯ 1.

Хэлсээ хэжэ байгаа Таланууд эдээнэй хоорондын харилсаан гүйсэд тэгшэ эрхэтэй байлгаhаа, суверенитэдээ хүндэлэлсэлгэhөө, дотоодынгоо хэрэгтэ оролсодоггүй байлгаhаа үндэhэлнэ гэжэ тангаригта ёhоор баталамжална.

Энээнэй ёhoop Германска Демократическа Республика хадаа Германска Федеральна Республикатай хоорондынгоо харилсаае, мүн тэрэшэлэн бусад гүрэнүүдтэй харилсаагаа хүгжөөлгые оруулалсан, өөрынгөө дотоодын ба гадаадын политикын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ сүлөөтэй болоно.

СТАТЬЯ 2.

Европодо эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха зорилготой ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай принципүүдтэй зохилдоhон, уласхоорондын бүхы ябуулгануудта үнэн сэдьхэлhээ харилсан ажаллахаар бэлэн байhан тухайдаа Хэлсээ хэжэ байгаа Таланууд мэдүүлнэ.

Энэ зорилгоор тэдэнэр хадаа хоёр гүрэнэй интересүүдтэ хабаатай уласхоорондын бүхы шухала асуудалнуудай талаар бэе бэетэеэ зүбшэхэ, эб найрамдалай эбдэгдэхэгүйн тулада абтажа болохо бүхы хэмжээнүүдые абаха байна.

СТАТЬЯ 3.

Хоёр ороной интересүүдтэй зохилдуулан, хани барисаанай принципүүдые баримталан, Хэлсээ хэжэ байгаа Таланууд хадаа Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондо байгуулагдаhан экономическа, научно-техническэ, культурна холбоо барисаае хүгжөөн бэхижүүлхэ, үзүүлжэ болохо али бүхы экономическа туhаламжые бэе бэедээ үзүүлхэ, экономическа болон научно-техническэ талаар харилсан ажаллаха гэжэ зүбшэбэ.

СТАТЬЯ 4.

Мүнөө хүсэндөө байгаа уласхоорондын хэлсээнүүдэй ёhoop, Германска Демократическа Республикын территори дээрэ энэ үедэ байhан Советскэ сэрэгүүд Германска Демократическа Республика дотор тэрээнэй Правительствын зүбшөөлөөр, Советскэ Союзай Правительство Германска Демократическа Республикын Правительство хоёрой хоорондо баталагдаhан нэмэлтэ хэлсээн дотор тайлбарилагдаhан условинуудай ёhoop саг зуура үлэхэ байна.

Германска Демократическа Республикын территори дээрэ саг зуура байгаа советскэ сэрэгүүд Германска Демократическа Республикын дотоодын хэрэгүүдтэ, ороной ниитэ-политическэ ажабайдалда оролсохогүй.

СТАТЬЯ 5.

Зохихо хэлсээ хэжэ, бүхы Германида эбэй ёhoop гуримшуулга туйлаха ябадал хадаа гол шухала зорилгомнай гэжэ Хэлсээ хэжэ байгаа Таланууд тоолоно. Энээнтэй зохилдуулан тэдэнэр хадаа Германиин нэгэдэлэй эб найрамдалда дуратай ба демократическа ёhoop hэргээн бодхоогдохын, эбэй договорой баталагдахын тулада зохихо оролдолго гаргаха байна.

СТАТЬЯ 6.

Договор хадаа эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэн болгон Германиин нэгэдэлэй hэргээн бодхоогдохо хүрэтэр гү, али энэ Договорые хубилгаха тухай гү, али хүсэгүй болгохо тухай Хэлсээ хэжэ байгаа Талануудай хэлсээ туйлаагүй сагтань хүсэндөө байха байна.

СТАТЬЯ 7.

Тус Договор эсэслэн баталагдаха, тиигэжэ баталагдаhан тухай грамотануудые абалсаhанай hүүлээр хүсэндөө орохо байна, грамотануудые абалсалга тон ойрын сагта Берлиндэ үнгэргэгдэхэ.

Москвада, 1955 оной сентябриин 20-до хоёр экземпляраар, тус бүридөө ород ба немец хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэбэ, тиин хоёр текст адли хүсэтэй юм.

**СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түлөөлэлгөөр
Н. БУЛГАНИН.**

**Германска Демократическа Республикын Президентын Түлөөлэлгөөр
Отто ГРОТЕВОЛЬ**

Москва город, 1955 оной сентябриин 20.

Германска Демократическа Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр Лотар БОЛЬЦДО

Хүндэтэ нүхэр Министр,

Советскэ Союзай Правительствын ба Германска Демократическа Республикын Правительствын хоорондо 1955 оной сентябриин 17—20-до Москвада болоһон хэлсээнэй эсэстэ доро дурсагдаһан тухай зүбшөөлсэһэнөө баталан мэдээсэхые Советскэ Союзай Правительство намда даалгаа:

1. Германска Демократическа Республика хадаа Германска Демократическа Республикын хилэнүүд дээрэ, Германска Демократическа Республикын болон Германска Федеральна Республикын хоорондохи демаркационно хилэ дээрэ, Ехэ Берлинэй газаа талын хилэнүүд дээрэ, Берлиндэ, тэрэшэлэн Германска Федеральна Республикын ба Баруун Берлинэй хоорондохи Германска Демократическа Республикын территори дээгүүр гарадаг зам харилсаанда харуул табиха ба хиналта хэхэ байна.

Германска Федеральна Республикын ба Баруун Берлинэй хоорондохи Германска Демократическа Республикын территори дээгүүр гарадаг зам харилсаанда харуул табиха ба хиналта хэхэ болоһонһоо уламжалан Германска Демократическа Республика хадаа Германска Федеральна Республикын гү, али Баруун Берлинэй түмэр замай, автомобильна болон уһан замай транспортын ябалгатай, тэдэнэй гражданинуудай гү, али хүн зоной, мүн США-һаа, Англиһаа болон Францииһаа Баруун Берлиндэ байдаг сэрэгүүдэй алба хэгшэд болон ашаае оруулалсангүйгөөр, (тэрээн тухай тус бэшэгэй 2-дохи пункт соо хэлэгдэнэ) харин гүрэнүүдэй гражданинуудай ябалгатай холбоотой бүхы асуудалнуудые Германска Федеральна Республикын зохихо засагаархидтай гүримшуулха байна.

Дээрэ хэлэгдэһэнтэй зохилдуулан Германска Демократическа Республикын доторой уһан соогуур тамархын тулада суднануудта документ бэшэжэ үгэхэ үүргэ гэхэ мэтые Германска Демократическа Республикын органууд бүрин бэелүүлхэ байна.

2. Францииһаа, Англиһаа болон США-һаа Баруун Берлиндэ байдаг гарнизонуудай сэрэгэй алба хэгшэдые болон ашаануудые Германска Федеральна Республикын ба Баруун Берлинэй хоорондо шэрэлгые зохихо Хэлсээнэй туйлагдатар Германида байдаг Советскэ Бүлэг сэрэгүүдэй Командовани хинажа байха болоно.

Тиихэдээ дүрбэн талын зүгһөө баталан абтаһан шиидхэбэриин үндэһөөр баруун гурбан гүрэнэй гарнизонуудай сэрэгэй алба хэгшэдые болон ашаануудые шэрэлгэ:

а) Берлин—Мариенборн автострадаар;

б) Берлин—Гельмштедт гэжэ түмэр замаар, тиихэдээ Берлин—Эбисфельде түмэр зам дээрэ хооһон вагонуудые орхидог байха;

в) Берлин — Гамбург, Берлин — Буккебург, Берлин—Франкфурт-на-Майне гэһэн агаарай коридорнуудаар бэелүүлэгдэжэ болохо байна.

В. ЗОРИН.

Москва город, 1955 оной сентябриин 20.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо нүхэр В. А. ЗОРИНДО

Хүндэтэ нүхэр Министрын Орлогшо,

Германска Демократическа Республикын Правительствын ба Советскэ Союзай Правительствын хоорондо 1955 оной сентябриин 17—20-до Москвада болоһон хэлсээнэй эсэстэ доро дурсагдаһан тухай зүбшөөлсэһэнөө баталан мэдээсэхые Германска Демократическа Республикын Правительство намда даалгаа:

1. Германска Демократическа Республика хадаа Германска Демократическа Республикын хилэнүүд дээрэ, Германска Демократическа Республикын болон Германска Федеральна Республикын хоорондохи демаркационно хилэ дээрэ, Ехэ Берлинэй газаа талын хилэнүүд дээрэ, Берлиндэ, тэрэшэлэн Германска Федеральна Республикын ба Баруун Берлинэй хоорондо ородог Германска Демократическа Республикын территори дээгүүр гарадаг зам харилсаанда харуул табиха ба хиналта хэхэ байна.

Германска Федеральна Республикын ба Баруун Берлинэй хоорондохи Германска Демократическа Республикын территори дээгүүр гарадаг зам харилсаанда харуул табиха ба хиналта хэхэ болоһонһоо уламжалан Германска Демократическа Республика хадаа Германска Федеральна Республикын гү, али Баруун Берлинэй түмэр замай, автомобильна болон уһан замай транспортын ябалгатай, тэдэнэй гражданинуудай гү, али хүн зоной, мүн США-һаа, Англиһаа болон Францииһаа Баруун Берлиндэ байдаг сэрэгүүдэй алба хэгшэд болон ашаае оруулалсангүйгөөр, (тэрээн тухай тус бэшэгэй 2-дохи пункт соо хэлэгдэнэ) харин гүрэнүүдэй гражданинуудай ябалгатай холбоотой бүхы асуудалнуудые Германска Федеральна Республикын зохихо засагаархидтай гүримшуулха байна.

Дээрэ хэлэгдэһэнтэй зохилдуулан Германска Демократическа Республикын доторой уһан соогуур тамархын тулада суднануудта документ бэшэжэ үгэхэ үүргэ гэхэ мэтые Германска Демократическа Республикын органууд бүрин бэелүүлхэ байна.

2. Францииһаа, Англиһаа болон США-һаа Баруун Берлиндэ байдаг гарнизонуудай сэрэгэй алба хэгшэдые болон ашаануудые Германска Федеральна Республикын ба Баруун Берлинэй хоорондо шэрэлгые зохихо Хэлсээнэй туйлагдатар Германида байдаг Советскэ Бүлэг сэрэгүүдэй Командовани хинажа байха болоно.

Тиихэдээ дүрбэн талын зүгһөө баталан абтаһан шиидхэбэриин үндэһөөр баруун гурбан гүрэнэй гарнизонуудай сэрэгэй алба хэгшэдые болон ашаануудые шэрэлгэ:

а) Берлин—Мариенборн автострадаар:

б) Берлин—Гельмштедт гэжэ түмэр замаар, тиихэдээ Берлин—Эбисфельде түмэр зам дээрэ хооһон вагонуудые орхидог байха;

в) Берлин—Гамбург, Берлин—Буккебург, Берлин—Франкфурт-на Майне гэһэн агаарай коридорнуудаар бэелүүлэгдэжэ болохо байна.

Л. БОЛЬЦ.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

СССР-һээ Германида байдаг Верховно Комиссарай тушаалые үгы болгохо гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтоогоо.

Дүрбэн гүрэнэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор Германида бүхэлидэнь хамаатай асуудалнуудаар США-һаа, Англиһаа болон Францииһаа Германска Федеральна Республикада байдаг түлөөлэгшэнэртэй зохихо холбоо барисаа байгуулха үүргэ СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байдаг посолдо даалгагдаа.

США-һаа, Англиһаа болон Францииһаа Германска Федеральна Республикын территори дээрэ байдаг сэрэгүүдэй главна командалатшанартай зохихо холбоо барисаа байгуулха үүргые Германидахи Советскэ Бүлэг сэрэгэй Главнокомандалагша дүүргэдэг зангаараа үлэхэ байна.

Германска Демократическа Республикада ниитын ажабайдалые эб найрамдалда дуратай ба демократическа үндэһэ һуури дээрэ шэнэдхэн байгуулха тухай Германидахи Контрольно Соведэй гаргаһан тогтоолнуудай бэелүүлэгдэһэнтэй дашарамдуулан, мүн Германска Демократическа Республикын мүнөөнэй хуули ёһонуудһаа уламжалан дурсагдаһан тогтоолнуудай хүсэндөө байһанай үлүү болоһые анхаралдаа абан СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа Германиие дүрбэн гүрэнэй шиидхэбэриин ёһоор эзэмдэхэ эрхые бэелүүлэн 1945—1948 онуудта Германидахи Контрольно Соведэй гаргаһан зохихо хуулинууд, директивэнүүд, приказууд болон бусад тогтоолнуудай Германска Демократическа Республикын территори дээрэ хүсэндөө байхыень болюулха гэжэ тогтоогоо.

Контрольно Соведэй дурсагдаһан тогтоолнуудай Германска Демократическа Республикын территори дээрэ хүсэндөө байхыень болюулга дүрбэн гүрэнэй зохихо тогтоолнуудай ёһоор бүхы Германи тушаа Советскэ Союзай эрхэ болон уялгануудта хамаадахагүй байна.

Финляндска Республикын президент г-н Ю. К. Паасикиви Москваһаа мордобо

Финляндска Республикын президент Ю. К. Паасикиви түрэл ороноо бусахаяа сентябриин 20-до Москваһаа бусаба. Тэрээнтэй хамта премьер-министр У. К. Кекконен, президенттэй суг ябалсаһан бусад хүнүүд мордоо.

...Финляндиин ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар Центральна аэродром гоёон шэмэглэгдэнхэй байгаа. Президент Ю. К. Паасикиви болон Финляндиин гүрэнэй бусад ажал-ябуулагшадые үдэшэхын тулада Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, М. Г. Первухин, М. А. Суслов, тэрэшэлэн СССР-эй Министрнүүд В. Г. Бакаев, Б. П. Бещев, Ф. Д. Вараксин, Г. К. Жуков, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, Н. А. Михайлов, И. И. Носенко, Г. М. Орлов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, Советскэ Союзай маршал В. Д. Соколовский, Армиин генерал И. А. Серов болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд үглөөнэй арбан часта эндэ ерэһэн байна.

Германска Демократическа Республикын премьер-министрын орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Л. Больц, Финляндиһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Э. А. Буори, Москвада байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор Финляндска Республикын президентые үдэшэлсөө.

Үдэшэлгын үедэ Московско гарнизоной сэрэгүүдһээ хүндэтэ харуул табигдаһан байгаа; Финляндиин ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд наадагдаа.

Москваһаа бусахынгаа урда тээ президент Ю. К. Паасикиви микрофоной үмэнэ тобшо мэдүүлгэ хээ.

— Хүндэтэйгөөр угтаһанайтнай, ехэ халуун мэдэрэлтэй байһанайтнай түлөө өөрынгөө зүгһөө, минии ханинарай зүгһөө үшөө дахин баясхалан хүргэнэб.

Урда тээнь өөрынгөө хэлэһые үшөө дахин дабтахамни: манай оронуудай хоорондохи харилсаанай мүнөөнэйхидөөл адли саашадаа хани һайн ба үнэн зүрхэнэй байхыень бидэнэр ехээр хүсэнэбди. Советскэ Союзда болон тэрэнэй арадта амжалтануудые хүсэнэб. Баяртай.

Президент Ю. К. Паасикиви ябахынгаа урда тээ К. Е. Ворошиловтай, Н. А. Булганинтай, М. Г. Первухинтай, М. А. Сусловтай болон бусад үдэшэгшэдтэй гар гараа барисалдана.

Бултадаа самолёт тээшэ ошоно. Президент гэшхүүрээр өөдөө гарахадаа баяртайгаар энеэбхилэн гараараа дэлинэ.

(ТАСС).

Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой модошо дархан Е... онтьевич Семенов «Л-6» моторооор хүдэлгэгдэдэг веялкэ шэнээр зохёон ... Тэрэ веялкэнь 40 центнер тарая нэгэ часай туршада сэбэрлэдэг, юрын ... кын хүсэтэй юм. Тэрэ веялкэдэнь 6 хүн хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модошо дархан Е. А. Семенов зохёон дархалһан веял... хажууда байна.

А. Истоминой фото.

Гүрэнтээ тоособо

ХОРИ. (**Телефоноор абтаба**). Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Б. С. Мижитов, партиина организациин секретарь Г. О. Очиров) гүрэндэ уялгата ёһоор тарая тушааха түсэбөө аймаг дотороо эгээн түрүү сентябриин 20-до дүүргэбэ. Мүнөө тус колхоз түсэбһөө гадуур 2 мянган пүүд эрхим шанартай тарая 5 хоногой туршада ... хабдн гэһэн уялга абаад, ... бэелүүлжэ байна.

Тэрэшэлэн «Победа», «Пу... лина», Молотовой нэрэмжэт... зууд гүрэндөө уялгата ёһоор ... тушааха түсэбөө дүүргэхэ ...

Ц. Да...

ман...

Тарая сэбэрлэлгэ, хатаалга муугаар эмхидхэгдэнэ

Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Сэлэнгын МТС-эй механизаторнуудтай хамта ажаллажа, 314 гектарта шэнниисэ, 230 гектарта хара тарая, 315 гектарта овёс һайн шанартайгаар, агрономическа богони болзор соо тариһан байгаа. Мүнөө тэрэ культурануудай ургаса муу бэшэ.

Гэбэшье, һайнаар ургуулһан таряагаа эндэхи колхоз хэлэшэгүй удаанаар хуряажа байна. Һая болотор үшөө 400-гаад гектар тарян хадагдаагүй байба.

Эндэ тарая хуряалгын иимэ удаанаар ябуулагдажа байһанда Сэлэнгын МТС-эй механизаторнууд ехэхэн зэмэтэй. Ушар юуб гэхэдэ, эндэхи колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнернууд бүтээсэ багатайгаар ажаллана. Жэшээнь, нүхэд Ковшич, Шапов ба Мухоченков халаанайнгаа даалгабариие дүүргэхэгүйһөө гадна, ажалдаа голодоһо гаргадаг байха юм. Һаяхан комбайнернууд Ковшин Шапов хоёр 15 гектарай таряае далантайгаар, дээгүүр хадаа. Тиигэжэ колхозой правлени тэрэ талмайн таряае дахин хадуулха баатай болоо һэн. Мүнөө нүхэр Шапов овёс хадажа байна. Тиихэдээшье энэ нүхэр овёсые дээгүүр хадажа, далангуудые эндэ тэндэ гаргана. МТС-эй дирекци ажалдаа голодоһо гаргаһан комбайнернуудта шанга хэмжээ абанагүй.

Энэ колхоздо ганса ... муугаар эмхидхэгдэнэ бэшэ... ряа сэбэрлэлгэ, хатаалга, гү... шаалга хэлэшэгүйгөөр уда... дажа байна. «Арбузово» ба ... нютагуудай тогуудта обоол... тарян хэбтэнэ. Гэбэшье, энэ ... сэбэрлэхэ машина, хүн дутам... колхозой центральна тогто... ряан сугларшоо. Тэрэ тогто ... бэрлэхэ механизмууд миил ... байха юм. Тиимэһээ энэ кол... рэндэ тарая тушаалгые ех... руулна.

— Ямар шалтагаанһаа бо... рэндэ тарая тушаалгаа та... жа байнат?— гэжэ асуухада... зой правлениин түрүүлэгш... шо нүхэр Батышев «тарямна... тэй байгаад гологдоно»—гэж... амараар харюусана.

Гүрэндэ тарая тушааха түс... болзортонь дүүргэхэ арга б... нууд энэ колхоздо дүүрэн ба... гэхэдэ, энэ колхоз тарая ... «ВИСХОМ» машинатай. Те... машина эбдэрхэй байһанаа ... рилагдажа, оройдоо сентяб... һаа хойшо хүдэлгэгдэжэ эхи...

Энэ колхоз гүрэндэ тарая ... түсэбөө ойрын үдэрнүүдтэ ... бүхы арга боломжотой.

Б. Ширеторов, манай ...

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ дээрэ

„Совхозууд“ гэжэ павильондо

«Арадуудай хани барисаан гэжэ фонтанһаа Механизациин талмай тээшэ ошоһон центральна аллейн дүүрэхэдэ «Газартаряалан» ба «Малажал» гэжэ павильонуудай гоё һайхан байшангуудтай зэргэлээд, «Совхозууд» гэжэ ехэ павильон байдаг.

Энэ павильоной түрүүшын зал соо экскурсантнууд манай оронда совхозуудай байгуулагдаһан ба хүгжөөгдэһэн түүхэтэй танилсаха юм. Совхозно үйлэдбэриин элдэб һалбаринуудые һайнаар механизацилһан жэшээнүүдтэй, мүн совхозуудай үйлэдбэрилэн гаргадаг хүдөө ажахын продуктнуудай хэмжээнтэй экскурсантнууд болон выставкэдэ ерэгшэдые гоё һайхан паннонууд, олон тоото стендүүд болон диаграмманууд танилсуулха байна. Гүрэнэй ехэ предприяти болохо совхозууд хадаа орооһо тарая, мяха, нооһо, тоһо, һү болон бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгэдэ нилээд ехэ үүргэ дүүргэдэг.

Мүнөө орон доторнай 5.140 совхозууд тоологдоно. Тэрэ тоодо 424 совхозууд шэнэ ба боро газар дээрэ эмхидхэгдэһэн байна. Шэнэ газарнууд дээгүүр хэгдэһэн айхабтар ехэ ажал хүдэлмэри хадаа орооһо тарянай ажахые эрид хүгжөөхэ программын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байһые гэршэлнэ.

Павильоной эгээл ехэ зал соо һургаал абамаар тоо баримтанууд харуулагдана. Совхозууд 1955 ондо нёдондоной хидо орходоо 9,2 миллион гектар үлүү ехэ хабарай культурануудые тариһан байха юм. Шэниисын тарилга 6 миллион гектарһаа дээшэ үргэдхэгдэһэн байна. Тэрэнэй ашаар оромнай хэдэн миллион пүүд нэмэлтэ тарая абаха болоно. 1955 оной выставкэдэ хабаадаһан совхозуудай ажал-ябуулгаһаа эдэ бүгэдэ харуулагдана. Совхоз бүхэнэй дүй дүршэл һонирхолтой байна. Тэрэ хадаа богони болзор соо орооһо тарая болон хүдөө ажахын бусад продукцинуудые ехэдхэхэ арга тухай хэлэжэ үгэнэ. Алтайска хизаарай «Романовский» гэжэ шэнэ ажахын амжалтануудые харуулһан стендын дэргэдэ экскурсантнууд үни удаан тогтоно. 1951 оной мартда тус совхоздо 400 хүн нүүжэ ерэһэн юм. Түрүүшын жэлдэ тэдэнэр 20.533 гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглаһан байна. Тэрэ хабартаа 5 мянган гектарта хабарай шэниисэ, 127 гектарта овёс тарая һэн. Тарилгын талмайһаа дунда зэргээр га бүриин 17, тиихэдэ зарим участогуудһаа 25 центнер тарян хуряагдаа.

Таряагаа гээлтэгүйгөөр хуряахын тулада механизаторнууд өөһэдынгөө хүсөөр комбайнуудтаа түмэр фартугуудые түхеэрээд, солоомоной бага һагшуур доро тодхоһон байна. Юрын энэ түхеэрэлгэ унаһан тарая хуряалгые нилээд хүнгэдхөө. Комбайнер бүхэн үдэр бүри 12 гектар тарая хуряаха нормотой аад, 15-һаа 29 гектар хүрэтэр хуряадаг болоһон байна. Коллективэй эмхитэй һайнаар ажаллаһанай ашаар совхоз үшөө түрүүшынгээ жэлдэ 2.500 мянган түхэригэй олзо оруулба.

Омско областиин «Черлакский» гэжэ совхозой стенд экскурсантнуудые мүн лэ ехээр һонирхуулна. Энэ ажахы бүри һая болотор имагтал хони үсхэбэрилдэг ажахы гэжэ тоологдодог байгаа. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй һүүлээр совхозой коллектив 16,5 мянган гектар шэнэ газар хахалаад, тэрээн дээрээ гол түлэб хабарай шэниисэ тариһан байна. Тиин 1954 ондо гектар бүриһөө 24,6 центнер орооһо тарая хуряаһан байха юм. Совхозой бүхы хүдэлмэришэдтэй хамта мэргэжэлтэд полинууд дээрэ агротехникын бүхы заабаринуудые бэелүүлһэн байгаа. Тэдэнэр газарай хүрьһэ элдүүрилхэ, тарилга хэхэ, тарилгын хойноһоо харууһалха ба ургаса хуряаха түрүү арга дүршэлнүүдые үргэнөөр хэрэглэһэн байха юм. Ажахынгаа шэнэ һалбари болохо тарянажал дээрэ амжалта туйлахаһаа гадна, тус совхоз мүн хони үсхэбэрилгые нилээд хүгжөөһэн байна. 22.000 толгой хониной тус бүриһөөнь 5,08 килограмм нарин нооһо хайшалаа. 1954 ондо совхоз 15.749 мянган түхэриг олзо оруулһан байна.

Мүн ондоошье совхозуудай стендүүд һонирхолтой. Жэшээлхэдэ, Челябинска областиин «Буранный» гэжэ совхозой стенддэ механизированнэ тогой дүрсэ харуулагданхай. Энэ хадаа юрын аргаар түхеэрэгдэнхэй аад, тон ехэ бүтээсэтэй байха юм. Энээнэй ашаар урдань 155 хүнэй хэдэг ажалые мүнөө 36 хүн хэдэг болоо. Тус ажахыда 6 иимэ тогууд бии юм.

Малажал эрхилдэг түрүү совхозуудай амжалтанууд ба дүй дүршэл тусгаар зал соо харуулагданхай. Тэжээлэй бата бэхи база байгуулһан ба һү ехээр һаадагаараа суурхаһан Доодо-Иртышскэ үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг совхозой стенд эндэ бии. Совхозой тэжээлэй рациондо кукуруза нилээд ехэ һуури эзэлнэ. Совхоз 200-гаад гектарта кукуруза тарина. Тэрэнэй 20 гектарынь ногоон конвейертэ таригдана.

Энэ ажахыда кукуруза тарилга хадаа Сибириин эрхэ байдалда тэрэниие амжалтатайгаар ургуулжа болохо байһые гэршэлнэ.

Московско областиин «Красная пойма» совхоз эндэ үргэнөөр харуулагдана. Тэрэнэй фермэнүүдтэнь 1.114 толгой хара-эреэн үүлтэрэй үнеэд бии. Эндэһээ Москвагай ажалшадта үдэр бүри 10 мянган килограмм һүн эльгээгдэжэ байдаг.

«Красная пойма» совхозой малшад сабшалан ба бэлшээриин газарые һайжаруулхын, мелиоративна хүдэлмэринүүдые үргэдхэхын түлөө ехэ оролдолго гаргадаг. Тэдэнэр минеральна ба органическа үтэгжүүлгэнүүдээр ногоондо хабартаа нэмэлтэ тэжээл оруулдаг байна.

Тус совхоз малажалай фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилга үргэнөөр ябуулна. Гансахан тэжээл зөөлгые механизацилһанай ашаар совхоз жэл соо 217 мянган түхэриг алмаха аргатай болоо.

«Красная пойма» совхоз түрүүшынхеэ кукуруза тарая. Кукурузаар 1.000 тонноһоо дээшэ силос дарагдаһан байна. Тэжээлэй базые үргэдхэжэ, мүн мал эдеэлүүлгые һайжаруулжа, совхозой коллектив энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 4.500 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Малшад эндэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулха дүй дүршэлтэй танилсаха зуураа, мүн Черниговскэ областиин «Тростянец» гэжэ үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг совхозой хүдэлмэритэй танилсаха байна. Тус совхоз хээрын сабшалан ба бэлшээригүй байгаашье һаа, ногоон конвейер амжалтатайгаар эмхидхэжэ, ашаг шэмэ ехэтэй үүлтэртэ мал үсхэбэрилнэ. Эндэхи эбэртэ бодо малынь бултадаа ногоон конвейертэ таригдаһан шэмэтэ тэжээлээр хангагдадаг. Ногоон конвейертэнь элдэб болзорнуудта таригдадаг кукуруза, нэгэ жэлэй ба олон жэлэй ногоонууд, бахчева болон бобово культуранууд ехэ һуури эзэлнэ. Энэ жэлдэ тус совхоз 2,5 мянган гектар кукуруза тариһан байна.

Киевскэ областиин «Киевский» гэжэ гахай үсхэбэрилдэг совхозой дүй дүршэл мүн лэ һонирхолтой. Энэ совхоз тэжээлэй свёклын үндэр ургаса абадаг, мүн гахай тэжээхын тулада эдеэ хоолой промышленностиин ба городой столовонуудай үлөөдһэнүүдые хэрэглэдэг байна. Эндэ гахайн сүүдхэ бүриин дунда зэргын шэгнүүр 600 граммһаа дээшэ нэмэдэг. 1954 ондо тус ажахы 2.712 мянган түхэригэй олзо оруулаа. Совхоз ногоон тэжээл болгохын тулада хара тарянай нэгэ тарилгаһаа ургаса хоёр дахин (намар ба хабар) хуряагдадаг.

«Техническэ культурануудые таридаг совхозууд» гэһэн зал дотор Казахска ССР-эй «Пахта-Арал», гэжэ орон дотор суутай болоһон ажахын амжалтанууд харуулагдана. Тэрэ совхоздо жэл ерэхэ бүри ехэ ургаса абтадаг. 1954 ондо энэ совхоз таба мянга хоёр зуун гектарай га бүриһөө дунда зэргээр 35,1 центнер хлопок-сырец хуряаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус ажахы 14.406 мянган түхэригэй олзо оруулаа. Гадна, хүдэлмэришэд ба албахаагшадынь 6 миллионһоо дээшэ түхэриг шан... байна. Гол түлэб хлопок ... байбашье, тус совхоз мүн ма... бэрилдэг юм. Тэрэнэй гүүр... 20 мянган хонид бии. Хонин... жэл соо 3,6 килограмм но... шалдаг юм.

Алтайска хизаарай Алейск... зой стендһээ мүн лэ һурга... маар. Тус совхоз үргэн ехэ ... дээрэ сахарна свёкло тарида... Энэ культурын ургаса гекта... һөө 235 центнер абтана. ... совхозой дүй дүршэл хадаа А... хизаарта сахарна свёкло т... үргэнөөр дэлгэрүүлхэ арга ... жын бии байһые гэршэлнэ.

Тус совхоз свёклоһоо га... орооһото культуранууде ... мал үсхэбэрилдэг байна. 19... тус совхоз үнеэн бүриһөө ду... гээр 3.466 килограмм һү ... байна. Тиихэдэ хонин бү... килограмм нооһо хайшалаа. ... дэ 53.640 центнер орооһо ... 11.926 центнер һү, 1.625 цен... ха, 64,6 центнер нооһо тушаа... на. 1954 ондо энэ совхоз 2.6... ган түхэриг олзо оруулаа.

Үдэр бүри үглөөнэй 9 час... лээд, үдэшэ орой болотор ... соо экскурсантнууд олон ... Эндэ ахадүү республикануу... һэн түрүүшүүлэй уулзалган... дог байна. Хүдөө ажахын ... нууд дүй дүршэлөө халан аб... бэе бэедээ зүбшэл үгэлсэнэ... юумэнүүдые шудална. Эн... турша соо «Совхозууд» гэжэ ... ондо 100 мянгаһаа дээшэ экс... нууд ороһон байна.

Г. СТЕП...

ВСХВ-гэй «Совхозууд» павильоной д...

А. ГРИШ...

...н аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн ...ндунов 25 жэлэй туршада хонишоноор хүдэлжэ бай-...энэ нүхэр эртэ хурьгалха 590 толгой хони ха-руулhална. Хонидынь барандаа тобир тарган.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон У. Г. Гендунов.
А. Истоминой фото.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Цехын түрүүшүүлэй нэгэн

...ай заводой шудхалгын це-...коллективүүд хоорондоо хо-...рысэдэг юм. КПСС-эй XX ...али цехнай ямар амжал-...гашааб? — гэжэ ПВЗ-тэй ...шудхалгын цехын хэбшэн ...ндаренко хөөрэнэ.

...шудхалтын цехүүдэй ур-...удай хүдэлмэриин дүн ха-...эрэм шудхагшад даалгаба-...баад процентээр үлүүлэн ...түрүүлэн ябаhан байна. ...шудхагшад түрэл партиин ...съездые ажалай шэнэ ам-...лаар уттахын түлөө тэм-...онхой. Оролдосотой, үнэн ...лараа табадахи табанжэ-...ые болзорhоонь урид дүүр-...эд олон болоо. Тэдэнэй ...З. Бондаренко мүн. Энэ но-ватор тус цехтэ олон жэлдэ хүдэлмэриилжэ, ажалдаа дүршэл ехэтэй боложо, нэгэшье голодоhо гаргахаяа болинхой.

— Паровозой шэрэм детальнуудые шудхахада дүй дүршэл хэрэгтэй юм. Шэрэмэй халтад гэбэл хухардаг тула хэбыень тон наринаар, зүбөөр хэхэ хэрэгтэй. Тиимэhээ би хэб хэдэг элhэ, шабар, модон модель гэхэ мэтэнүүдээ hайнаар бэлэдхэжэ, техническэ заабариин ёhоор хэгшэб. Коммунистическэ партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаhанhаа хойшо халаан бүхэнэйнгөө нормые хоёр дахин дүүргэнэб. Энэ мүрысөөндөө зэд шудхагшадhаа заахашье гээгдэхэгүй зорилготойбди, — гээд Алексей Бондаренко хөөрөөгөө дүүртэнэ.

Т. Ицкович.

Уралан нарижуулагшын дурадхалаар

...и болохоёо байhан ээлжээ-...ын хүндэлэлдэ орон дотор-...ээр дэлгэрhэн социали-...мүрысөөндэ барилгын Тем-...рестын хүдэлмэришэд элдэб...р хабаадалсана. Тэдэнэр ...бүтээсые эрид шууд дээшэ-...түлөө үйлэдбэридөө бай-...арга боломжонуудые хэ-...Хүдэлмэришэн бүхэн даа-...машина зэмсэгүүдээ hай-...далжа, дүүрэн хүсөөрнь ...оролдоно.
...хүдэлмэришэд hүүлэй үедэ уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрээ олоор нэбтэрүүлнэ. Жэшээнь, механическа цехын слесарь Иван Яковлевич Соломин элдэб шүрэб болон шайбануудые бүтээхэ арга зохёожо, тус хүдэлмэриие гүйсэд механизацилба. Энэ дурадхалайнь ашаар механическа цехын хэдэн слесарьнүүд ондоо хүдэлмэридэ табитдаха ба жэл соо 13.231 түхэриг мүнгэн арьбалагдаха аргатай болобо.

И. Петров.

Ажалай вахтада

Баргажанай аймагай загаhашад партиин ээлжээтэ XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, түсэбөө дүүргэхын түлөө эршэтэйгээр хүдэлмэриилжэ байна.

Һүүлэй мэдээгээр загаhа барилгын гүрэнэй олохон бригаданууд гурбадахи кварталайнгаа даалгабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, нилээд ехэ загаhа гүрэндөө тушаагаа. Илангаяа нүхэд Стулев, Бондаренко гэгшэдэй бригаданууд мүрысөөндэ шалгарна. Жэшээлхэдэ, нүхэр Стулевай бригада загаhа барилгынгаа жэлэй түсэб 104 процент дүүргээд, түсэбhөө гадуур 61 центнер загаhа тушаагаа.

Мүн загаhа барилгын колхозуудай бригаданууд тэдэнhээ гээгдэнгүй хүдэлмэрилнэ. Гурбадахи кварталайнгаа даалгабари 155 процент дүүргэhэн Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой бригада мүрысөөндэ түрүүлэн ябана.

Д. Гыргенов.

Оролдосотой шофёр

Түнхэнэй аймпотребсоюзай Нүүдэл автолавкын шофёр нүхэр Бурлаков складhаа эд бараануудые өөрөө тушаан абажа, колхозуудай түүртэнүүдэй малшад болон таряа хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан механизаторнууд, колхознигуудые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар таhалгаряагүйгөөр хангана. Тиин нүхэр Бурлаков үргэн хэрэглэлэй эд бараа наймаалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. Данилов.

Хүршэ областиин түрүүшүүлэй дүршэлhөө

ХОНИДЫЕ ЭРТЭ ХУРЬГАЛУУЛХА ТУХАЙ

...эбэрилгые хүгжөөхэ, тэ-...г үгэлгые эрид дээшэлүүл-...КПСС-эй ЦК-гэй январска ...шиидхэбэринүүдые бодото ...элүүлхэ хэрэгтэ хонидые ...хабар хурьгалуулга ехэхэн ...тай байна. Юундэб гэбэл, ...н түл хабар апрель—май ...соо абтаhан түлдэ орхо-...ю hайн байдаг юм.

...эр, үбэлэй үедэ элдэб хал-... үбшэнүүд hүжэрэсэгүй ...бэл тараhан хурьгад гэдэ-...эндэ дайратдадаггүй бай-...р хурьгадые түлигдэдэггүй ...эйнь сугтань байлгаха ...Тиигэбэл, хурьгад дуратай-...үхэхэ байна. Гадна, хүсэд ...хурьгадай бэе ехэ шэрхи, ...тай байдаг юм.

...өөр, эртэ тараhан хурьгад ...бусад тэжээл эдижэ, ногоо-...да хүсэд бэлшэхэ болоод ...урьгад зунай үедэ hайн ...дээрэ түргэн тэнжэжэ тар-...лэй хүйтэнииэ бэлээр да-...ho ехэтэй болодог байна.

...шар, хонид зунай сагта, ...эридэ байха үедөө ороон-... Мүн хонид үрэжэл hайн-..., hүүлдэ олooрoo эхирлэ-...

...жэр, эртын хурьгадhаа ...ээр толгой бүриин 500—...ноohон хайшалагдадаг. ...дүрбэ hаратай болоhон ...ноohо хайшалхада, удаа-...алгадаа бүри ехэ ноohо ...на.

...хонидые эртэ хурьта-...гүү аргые илангаяа манай ...агуудта амжалтатайгаар ...болохо. Эртын түл абалга ...хабарай хүдэлмэриие хүнгэдхэжэ үгэдэг. Ушарынь, хабарай түл абалгын үедэ тарилгын хүдэлмэринүүд эхилдэг тула хүнүүд дуталдажа мэгдэхээдэг. Тиигээдшье апрель, май соо гараhан хурьгад бэлээр үбдэдэг, олоор гарзалдаг байна.

Үбэл абтаhан хурьгад намар эхэhээ таhалагдаха үедөө томо хонидhоо дутуугүй ехэ, хүдэр шэрхи бэетэй, 30—35 килограмм шэгнүүртэй болодог байна. Тиихэдэ эхэ хонид зунай үедэ таргалжа, ороондо ороходоо hайн байдаг юм.

Үбэл, эртэ хабар түл абалгын үлэмжэ hайн байhыень түрүү хонишодой дүй дүршэл элеэр харуулна. Хүнхэрэй сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Сада Аюшиев түл абалгые хайшан гэжэ эмхидхэнэб гэжэ хараад үзэе.

Нүхэр Аюшиев үнгэрэгшэ жэлэй августын hүүл багта хонидоо искусственнаар ороондо оруулаа hэн. Августhаа хойшонхи hарануудта хонидой түл абалгада бэлдэжэ захалhан байна. Тиихэ зуураа, хонидой, хурьгадай байра hайтар дулаалагдаhан, тэдээн соо таhалганууд хэгдэhэн байгаа. Энэ хонишон Хэрэ гэжэ газарта буусаяа hайнаар түхеэржэ, үбэлжэлгэ ба эртын түл абалгын үедэ хонидтоо хүсэд хүрэхөөр үбhэ тэжээл бэлдээ hэн. Хонишон хонидоо бүри намарhаа эхилэн үбэлжэлгэдэнь hайнаар бэлэдхэхын тула хуряагдаhан полинууд ба сабшагдаhан газар дээрэ адуулдаг байгаа. Тиимэhээ отарынь бүхы хонид үбэлжэлгэдэ hайн хүсэ шадалтайгаар ороhон юм.

Хонишон үбэлжэлгын үедэ хурьгалха хонидоо эрхимээр харууhалдаг. Хонидтоо hайхан үбhэ, концентрат саг соонь эдюулдэг hэн. Эхэ хониндо үдэрэй 1—1,5 килограмм үбhэн, 200 грамм овёс үгтэдэг байгаа.

Нүхэр Аюшиевэй отарын хонид январиин тэнгээр хурьгалжа эхилhэн байна. Түрүүшын үдэрhөө эхилжэ 15 сакманщик тэрэнэй тэдэнэ туhалаа hэн. Хурьгалха дутэлhэн хонид илангаяа hайнаар харууhалагдаха ёhотой. Тиимэhээ хонишон Аюшиев хурьгалха дутэлhэн хонидые илгажа үлөөгөөд, бэшэ хонидыень бэлшээдэг байгаа. Тиихэдэ хонидоо байраhаа гурба — дүрбэн километрын газарта адуулдаг. Хонидой хээрэ хурьгалжархёо hаань, хонишон түл зөөдэг сүүмхэтэй, эхэ хонидые шэрэдэг унаатай ябаад, тэдэниие тэрэ дары байрадаа асардаг байна.

Нүхэр Аюшиев эхэ хониной хурьгаяа голоходонь, тэрэниие хурьгатайнь амяараа таhалгада хаажа, сугтань байлгана. Тиихэдэ хурьгадай наhа наhаар сакманууд бүридүүлэгдэжэ, тэдэниие хурьгашад түхеэрэн сүүдхэ соо харууhалдаг юм. Шэнэ тараhан хурьгад эхэтэеэ хамта түлигдэдэггүй байра соо түлжүүлэгдэнэ.

Тиигэжэ оролдосотойгоор ба зүбөөр ажаллаhанай ашаар дааhан хонидhоо 520 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Түлигдэдэггүй байрада түлжэhэн хурьгадынь хабар гараhан хурьгадта орходоо hураггүй томо бэетэй, ехэ ноohотой болонхой. Тиимэhээ колхозууд эртын түл абаха түрүү аргые үргэнөөр хэрэглэхэ ёhотой. Энэ хадаа хони үсхэбэрилгые хүгжөөхэ хэрэгтэ нилээд аша туhатай байна.

П. Капустин, Читын областиин Агын Бурят-Монголой национальна округой Хангилай МТС-эй главна зоотехник.

Зэдэhээ ерэhэн бэшэгүүд

(Хүдөө ажахын түрүүшүүл тухай очеркнуудhаа)

ҮНГЭЕЭ ХУБИЛГАҺАН ҮРЭЖЭЛТЭ ТАЛА

Сэлэнгын аймагай саада заха — Сүгтын дабаанай хяра дээрэ гарахада Зэдэ, Борьёогой жэгдэ тэгшэ тала, тохойнууд хуаран харагдадаг. Хойто захадань Бүрин уулын этсэ үндэр оройнууд hэмжэн сагаан үүлэндэ хушагданхай манатан байдаг. Урдууранъ..., — тунгалаг hайхан, түргэн урадхалтай Зэдэ гол баян эрьеhээ билтаран буурал номин Сэлэнгэ тээшээ салгидан урдажа байдаг юм.

Боргойн талада (нютагайнь зоной хэлсэдэгэй ёhоор Борьёогой тала) тэг дундань Сагаан нуур гэжэ үни холоhоо хойшо энэ талые шэмэглэн байдаг сэнхир хүхэ нуур сэгээн номин долгёороо эбхэрэн гэрэлтэнэ. Энэ нуурай эрьеэр хабар намарай сагта хун шубууд, хэдэн зуугаараа галуу, нугаhан хойшо урагшаа субадаг, энэ элдин хонгор жэгүүрнтэ дайдые улам дуу шуутай болгодог.

Борьёо! Борьёогой уужам тала гээшэ суутайл нютаг юм даа! Мүнөө алтан шаргал намарай газаамнай орожо ерээд, арюухан амисхалаараа үлеэжэ байhан үедэнь энэ үрэжэлтэ талаар ябахада бүришье гоё hайхан шэнги харагдана.

Борьёо! «Манай Борьёо»—гэжэ тэндэхи нютагай хүн зон, мүн шэнэ газар дээрэ ерээшэд түрэл түрэhэн нютагаараа омогорхохо ёhоороо омогорхон хэлсэдэг заншалтай.

Борьёогой уужам тала, Борьёогой баян тала гэжэ үнэхөөрөөшье хэлэмээр. Үнгэрhэн жэлhээ хойшо энэ талада хэдэн мянгаад гектар шэнэ ба боро газар хахалагдаа. 1954 ондо ган гасуур байжа газарай гараса муу байбашье, мүнөө жэл борьёогойхид үндэр ургаса ургуулhан байна. Сагаан нуурай эрье дээрэhээ, хайшаашье харахада баян ургасатай барагдашагүй үргэн таряалан, ехэнхидээ хуряагданхай, хаа-яал зарим газарта үшөөл хуряалга үргэлжэлжэ байhаар харагдана. Хүсэ ехэтэ комбайн машинануудай хүүеэн дундуур хүдэр залуу хүбүүд басагадай хонгёо hайхан дуунай аялганууд таhалданагүй. Мүн кузова дээрэ дүүрэн ороohо таряа ашаhан олон тоото автомашинанууд талын тооhотой харгыгаар таhалгаряагүй hубарилдана.

ТАЛАДА ТААРАҺАН «АЙЛШАН»

Борьёогой талада энэ жэлдэ гансашье талха таряан hайнаар ургаа бэшэ, мүн алдарта кукуруза арюухан талын шэмэгэй дээжэ болон үндэр гэгшээр ургаа. «Манай талада шугы бургааhа хомор юм. Теэд, энэ жэлдэ хэдэн зуугаад гектар газарта кукурузын «шугы бии болошоол»—гэжэ Цаган-Усанай МТС-эй главна агроном Владимир Ильич Вашковец соггойхоноор хөөрэнэ. Нээрээшье, кукурузын полинуудай зарим участогууд дээгүүр ябахада тэрэнэй үндэрынь 3—3,5 метр утаэшэтэй байгаа. Эшэнүүдынь шугы бургааhанай гэшүүhэ, мүнэр шэнги бүдүүн, үдхэн набша намаатай, мүн эдеэшэнтэhэн буурсагуудтай болоhон юм. «Иимэ айлшан» Борьёогой талада урдань үзэгдөөгүй, аргагүй ехэ хүндэтэй айлшан гээшэл»—гэжэ тэндэхи колхозниигууд кукурузынгаа поли тээшэ соггойхоноор харан хэлсэнэд. Энэ үрэжэлтэ талада элбэг баян таряанай ургасаhаа гадна, үшөө кукуруза ургадаг болоходоо бүришье таатай зохид байна. Борьёогой колхозууд, мүн тэндэхи совхозшье алишье ажахыгаа хүгжөөхэ тон ехэ арга боломжотой болобо бэшэ аал!

Гэхэтэй хамта энэ жэлэй ургаса хуряалга дээрэhээ харахада нютагай колхозуудшье, совхозшье ехэхэн гээгдэлдэ оронхой, нобшоржо байна. Илангаяа, элбэг ехээр ургаhан кукурузаяа саг соонь хуряажа абаха ябадалые зарим газарта удаарууллаа. Дулаанда дуратай кукуруза түрүүшын хюруугай унатар, хадын оройгоор саhанай оротор поли дээрээ «хүлеэхэ» баатай болоо hэн. Тиигэжэ үндэрөөр ургаhан кукурузамнай үнихэн болотор хүлеэгээд, хайран ногоон эшэ намаануудаа унагаажа, шаралжа эхилээ hэн. Борьёогой совхоздо энэ жэлдэ 1400 гектар кукуруза таригдаhан байгаа. Теэд тэрэнэйнгээ гурбанайнь нэгэ хубиие гэмтэжэ, шаралжа эхилhэн хойнонь хуряажа абаhан байна. Мүн Сталинай, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд кукурузаяа удаахан сат соо поли дээрэнь хэбтүүлээ.

Энээнэй гол шалтагааниинь юун бэ гэхэдэ, энэ жэлдэ кукуруза хуряалгые олохон колхозууд бэлэдхэл муутайгаар угтаhан байна. Юрэнхыдөө Зэдын аймагта республикын бусад аймагуудтай жэшэбэл кукуруза hайнаар ургаа. Теэд, зарим газарта ажалай эмхидхэлэй муу дээрэhээ, мүн кукуруза хуряаха техникын, илангая кукурузна комбайнын дутамаг дээрэhээ энэ хүдэлмэри ехээр унжагайраа. Республикын бусад аймагуудhаа техникэ, машинануудые асаржа, зэдынхид кукурузынгаа баян ургасые хуряажа абаба.

КУКУРУЗА ТУХАЙ ХҮДӨӨГЭЙ АГРОНОМ ЮУ ХӨӨРЭНЭБ?

Шэмэ ехэтэ кукуруза шэнэ газар дээрэ, Борьёогой уужам талада ургахадаа хүн зоной хүсэл зоригоор, оролдолгоор ургаа юм. Шэнэ юумэндэ дуратай, ажал хүдэлмэридөө абьяастай «алтан гартай!» хүнүүд олон лэ ха юм даа. Илангаяа энэ хэрэгтэ мэргэжэлтэд, механизаторнууд, мүн колхозниигууд ехэхэн эдэбхитэйгээр хандаhан байна. Мүн кукуруза гэхэдэ дурагүй, юун аабши?—гэжэ hанадаг зарим хүнүүд эндэ байhан юм. «Горхо үзөөгүй аад, гуталаа тайлаба» гэhэндэл тиимэ хүнүүд, мүнөө болоходо кукурузын эшэ намаануудые, буурсагуудые харахадаа хэлэхэшье үгэеэ оложо ядан, алдуу эндүүтээ hанажа ябана ха.

Мүнөө Зэдэ, Борьёогой нютаг голнуудаар энэ жэлэй үндэр ургасын hүүлээр кукуруза гэхэдэ дурагүй хүнүүд үгы байха ёhотой. Һаяхан Борьёогой Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо, агроном В. И. Вашковецтэй хөөрэлдэжэ байха зуураа, нэгэ 70 наhатай колхозник үбгэнтэй уулзашообди. Тэрэ үбгэн силосна набтар башнинуудай дэргэдэ ерээд эндэ силос болгогдон, дарагдажа байhан кукурузые хараад иигэжэ хэлээ: «Кукуруза гээшэмнай ехэл аша туhатай юм байна даа. Энэ башнинууд соо дарагдажа байhан кукурузые хэды олон hүри сомоонуудтай жэшэмээр гээшэб. Урдань иимэ кукуруза ургуулжа байгаа hаа, манай адуу мал тэжээлээр дутахагүй байгаа. Үхэр мал энээниие «шара тоhон» шэнги амтатайгаар эдихэ ёhотой. Манай үнеэн буруун хоёршье хуряагдаhан кукурузын поли дээрэhээ hалахаяа болёол,—гээд хэлэhэнэйнгээ hүүлдэ тэрэ буурал сагаан толгойтой үбгэн кукурузын томо гэгшын буурсаг гартаа бариад, урихан дулаахан шодөөр удаан саг соо хаража байгаа hэн.

Владимир Ильич Вашковец мүн тэрэ үбгэнэй хажууда кукурузын буурсаг баринхай: — үшөөл нэгэ хоёр недели дулаахан байгаа hаань, бидэнэр кукурузын өөрын үрэhэтэй болохо байгаабди. Ерэхэ жэлдэ эртэшэг хабарай болоо хада, кукурузаяа оройтуулангүйгөөр тариха болоо, — гэжэ сэхэ хэлэжэ байгаа hэн. Тэрэншье зүб байна. Юуб гэхэдэ энэ жэлэй хабар, Борьёогой талада ехэ унжагайшаг, хүйтэн хабар байгаа. Тиимэ болохолоороо кукуруза тарилга зарим газарта нилээд оройтуулагдаhан байха юм. Мүн түрүүшынгээ жэлдэ борьёогойхид дүй дүршэл багатай дээрэhээ кукуруза тарилгые эмхитэй hайнаар, саг соонь үнгэргэжэ шадаагүй байhан байна. Тиибэ яабашье, hайн ургаса ургаа. Хэрбээ ерэхэ жэлдэ энэ үнэтэ кукурузые саг соонь, үшөө hайн газарта тарибал, өөhэдынгөө үрэhэтэй болохо эрхэ байдал Борьёодо бии.

Цагаан-Усанай МТС-эй главна агроном нүхэр Вашковец Борьёогой талада кукуруза ургуулха талаар ехэхэн оролдолго, үүсхэл гаргаhан байна. Кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тариха ябадалые нүхэр Вашковец hайнаар эмхидхээ. Анхан сеялкэнүүдые миин поли дээрэ туршажа үзөөд, механизаторнуудые хүсэд hургаhанайнгаа hүүлдэ кукуруза тарилгые эхилhэн байна. Мүн «СД-24» гэхэ мэтын сеялкэнүүдые тааруулжа кукуруза таридаг болгохын тулада МТС-тээ эгээн түрүүн үүсхэл гаргаhан юм. Иимэ сеялкэнүүд кукуруза тарилга дээрэ үргэнөөр хэрэглэгдэhэн байна.

Тарилгын үедэ кукурузын полиие зүбөөр шэлэн олохо гээшэ ехэхэн удхашанартай юм. Энэ хэрэгые Владимир Ильич өөрөө толгойлжо, колхоз бүхэнэй участогые шэлэн олългодо хабаадалсаhан байна. «Манай эрхэ байдалда кукурузые наруули, шиигтэйшэг газарта тарихада ехэ hайн»—гэжэ Владимир Ильич хөөрэнэ. «Мүн энэ жэлэй дүй дүршэл дээрэhээ харахада кукурузые парлагдаhан шэнэ газар дээрэ тарихада, элдэб буртаг үбhэ ногоон багаар ургана. Кукурузын хойноhоо саг үргэлжын харууhалга эмхидхэхэ шухала байна»,—гэжэ нүхэр Вашковец хэлэхэ зуураа, ажалайнгаа дүй дүршэл дээрэhээ олохон баримтануудые тоолоно.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз кукурузынгаа ехэхэн участогые наруули, шэнэ газарта тариhан юм. Эндэнь кукуруза hайнаар ургаа. Тарилгые квадратно-гнездовой аргаар, зүбөөр эмхидхэhэн дээрэhээнь, кукурузын ургаса хайшаашье харахада зүб квадрадууд боложо жэрысэ ургаhан байна. Мүнөө гектар бүриhөө 300—350 центнер ногоон эшэ намаануудхуряагдаа.

Зарим газарта кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарилгые тоохогүй заншал гаргана. Энэ тон буруу,—гэжэ нүхэр Вашковец хөөрэнэ. Квадратно-гнездовой аргаар тариhан газартамнай кукурузын ургаса үлүү hайн байна,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Цагаан-Усанай МТС-эй харьяата колхозууд ерэхэ жэлдэ кукуруза үшөөл ехэ талмай дээрэ тарихаар хараална. Тус МТС-эй главна агроном нүхэр Вашковецэй хэлэдэгэй ёhоор, кукуруза тарилга имагтал квадратно-гнездовой аргаар үнгэргэгдэхэ юм. Мүн зарим колхозууд кукурузын өөhэдын үрэhэтэй болохын түлөө арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэхэ ёhотой.

—Кукуруза тарилгаар зарим тэды дүй дүршэлтэй болоhон дээрэhээ ерэхэ жэлдэ үшөөл шэнэ амжалтануудые туйлаха байhамнай дамжаггүй,—гэжэ Борьёогой колхозниигууд нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

Мүнөө силосно траншейнүүдээ кукурузын эшэ намаануудаар дүүргээд, силостой болоод байхадаа, эндэхи колхозниигууд «даага далантайгаар, буруу булшантайгаар» ондо оруулхабди гэжэ лабаар этигэнэ. Борьёогой колхозуудай олон тоото үхэр мал талынгаа туруга ногоое эдижэ садашоод, кукурузынгаа полинууд дээрэ, тэрэнэй узуурые эдижэ тарган дээрээ улам тарган боложо ябана.

Үглөө үдэшынгээ бэлшээри дээрэhээ ерэхэ ошоходоошье атар тарган адуу мал амтата кукурузын ургаhан полинуудые алад гарангүйгөөр, заатагүй дайрадаг болонхой. «Кукуруза гээшэмнай иимэл хүсэ шэмэ ехэтэй тэжээл байна даа. Тэрэниие эдихэдээ мал түргэнөөр, hайнаар таргална,—гэжэ малшад хэлсэнэ.

Борьёогой талын баялиг—шэмэ ехэтэ кукуруза ерэхэншье жэлдэ үндэрөөр ургажа, үргэн уужам тала нютагымнай элбэг ногоон эшэ намаануудаараа шэмэхэ байhанинь лабтай. Кукурузын далай манай хонгор дулаахан тала дайдада хэзээ мүнхэдөө hуурижан нютагжахал!

Ц. Дамбиев.

Зэдын аймаг, сентябрь.

Жэлэйнгээ даалгабари ноябриин 1-дэ дүүргэхэнь

«Красный транспортник» гэжэ олзоборилгын артелиин гэшүүд ажахын хэрэглэлэй элдэб продукци үйлэдбэрилдэг юм. Байгша оной январь hарада артелиин гэшүүд социалистическэ уялга баталан абахадаа продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин 5-да дүүргэхэ гэжэ хараалhан байгаа.

Тиигээд абаhан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэхын түлөө тэмсэжэ ороо hэн. Үнгэрэгшэ 8 hара соо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээд, даалгабариhаа гадуур 100 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаба. Артелиин ажалайнь бүтээсэ 14,8 процентээр дээшэлhэн байна. Эндэ оролдосотой ажалаараа хүндэтэй болоhон түрүүшүүл олон. Тэдэнэй тоодо шофёрнууд нүхэд Климентьев, Викулин, Хамиков болон бусад оролсоно. Тэдэнэр hара соо ашаа шэрэхэ даалгабаряа 120 процентhээ доошо бэшээр дүүргэнэ. Тиихэдэ модошо дархан нүхэр Гусляков тэргэ заhабарилга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, халаан бүхэнэйнгөө нормые 140 процент дүүргэнэ. Энэ новатор артелиин уралан нарижуулагшадай нэгэн юм. Һаяхан нүхэр Гусляков модон амhартануудые хэхэ станок зохёожо, ажалай бүтээсые аяар 20 процентээр дээшэлүүлхэ арга олгоhон байна. Мүнөө [illegible] цехтэ бүтээгд[illegible] модон хайрсаг болон бусад амhартануудай шанарыншье нилээд hайжараа.

Олзоборилгын артелиинхид продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбэй ойрын hарануудта дүүргэгдэхэ байhаниие хараадаа абажа, hаяхан болоhон үйлэдбэрингөө суглаан дээрэ бүри дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаба. Тэрэ уялгынгаа ёhоор артелиин коллектив жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 1-дэ дүүргээд, шэнэ жэлэй гаратар үшөө 150 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаха юм. Туйлаhан энэ амжалтань КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ артелиинхидэй ажалай бэлэг болохо байна.

П. Ловцов.

Болгарска Арадай Республика дотор тоһото розо гэжэ культура үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тус культураһаа үнэтэ розово тоһо абадаг байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: розые хуряалга харуулагдана. ТАСС-эй фотохронико.

Азиин болон Дальна Востогой оронуудай геологуудай ба горно инженернүүдэй делегациин хүндэлэлдэ зорюулагдан уулзалга болобо

Азиин болон Дальна Востогой оронуудай геологуудай ба горно инженернүүдэй делегаци һара хахад үлүүтэй саг соо Советскэ Союз дотор айлшалаа. Геологическа бэдэрэлгэнүүдэй болон үнэтэ малтамалнуудые абалгын талаар амжагдаһан туйлалтануудтай тэдэнэр танилсаа. Геологиин ба үнэтэ малтамалнуудые хамгаалгын министр П. Я. Антропов, экономическа холбоо барисаа байгуулха хэрэгүүдые эрхилхэ главна управлениин начальник К. И. Коваль тус делегациин хүндэлэлдэ зорюулан сентябриин 19-дэ уулзалга хээ.

Доктор Б. Ч. Рой түрүүтэй делегациин гэшүүд, Бирманска Союзай онсо ба бүрин эрхэтэ посол Монг Он, Индонезиин Республикын онсо ба бүрин эрхэтэ посол Субандрио, Афганистанай онсо ба бүрин эрхэтэ посол Гулям Яхья Тарзи гэгшэд уулзалга дээрэ байлсаа.

Советскэ талаһаа министрын орлогшонор Л. Е. Графов, А. А. Коноплянцев, В. И. Красников, Е. Т. Шаталов, экономическа холбоо барисаа байгуулха хэрэгүүдые эрхилхэ главна управлениин начальнигай орлогшо П. А. Малетин, агаарай гражданска флодой главна управлениин начальнигай орлогшо Н. А. Захаров, министерствонүүдэй харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, инженернүүд уулзалга дээрэ байлсаа.

ООН-һоо Москвада байдаг информационно центрын директор С. Г. Братчиков уулзалга дээрэ мүн лэ байлсаа.

Хани ёһоной хөөрэлдөөнэй үедэ хариин айлшад хадаа научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, промышленна предприятинуудай, геологическа экспедицинүүдэй хүдэлмэритэй һайнаар танилсуулһанай түлөө баясхалан хүргөөд, Советскэ Союзай ба тэдэнэй оронуудай хоорондохи техническэ нягта харилсан ажаллалга саашадаа бүри бэхижэхэ бэзэ гэжэ найдажа байһанаа элишэлэн мэдүүлээ.

Хитадай делегациин Женевэдэ хэһэн мэдүүлгэ

ЖЕНЕВА, сентябриин 19. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын болон Америкын Холбоото Штадуудай посолнуудай зүблөөндэ хабаадажа байһан хитадай делегаци доро дурсагдаһан коммюнике мүнөөдэр толилоо:

КНР-эй болон США-гэй посолнуудай сентябриин 14-нэй заседаниин һүүлээр США-гэй посол Джонсон мэдүүлгэ толилжо, тэрээн соогоо тус заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудал тухай хэлэһэн байна. Посол Ван Бин-нань энээн тухай гэмшэхэ зуураа, доро дурсагдаһан тайлбари үгэхэ шухала гэжэ тоолобо:

Индиин, Англиин болон бусад гүрэнүүдэй һайн туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар КНР-эй болон США-гэй посолнуудай хэлсээн эмхидхэгдэһэн байгаа. Эдэ хэлсээнүүдэй эхиндэ зүбшэхэ зүйлдэ хоёр пункт оруулха гэжэ алиншье тала зүбшөөһэн байгаа. «Гражданска хүнүүдые алиншье талын зүгһөө нютагынь бусаалга», «хоёр ороной хоорондо шиидхэгдэхэ ёһотой бусад асуудалнууд» зүбшэн хэлсэгдэхэ юм гэжэ хэлсээнэй эхилхэдэ тусхай коммюнике соо соносхогдоо һэн.

Мүнөө зүбшэхэ зүйлэйнгөө нэгэдэхи пунктаар хэлсээ туйлаад байхадаа, уласхоорондын конференцинүүдые үнгэргэлгын юрын гуримай ёһоор зүбшэхэ зүйлэйнгөө хоёрдохи пунктые дары хэлсэжэ эхилхэ зэргэтэй байгаабди. Гэхэ зуура, гражданска хүнүүдые нютагуудтань бусааха тушаа зүбшэжэ абтаһан шиидхэбэриин дүүргэгдэтэр бусад асуудалнуудые зүбшэлгэ эртэдэхэ байна гэжэ посол Джонсон мэдүүлгэ соогоо баталан хэлэнэ. Хэрбээ, посол Джонсоной мэдүүлгын ёһоор, Хитадһаа США-да байдаг аад, нютагаа бусахые хүсэһэн олон тоото граждананууддай бултадаа бусажа ерэтэрнь манай хэлсээнэй ондоо асуудалнуудые зүбшэжэ шадахагүй байгаа һаань, хитад-американска хэлсээнүүд удаан саг соо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ шадахагүй болоно. Иимэ баталамжые юугээршье зүбтүүлхэ аргагүй. Иимэ ушар уласхоорондын конференцинүүд дээрэ үзэгдэдэггүй байгаа.

Хитадай тала өөрынгөө баталһан хэлсээе бэелүүлхэ байна. Хоёр талын зүгһөө гражданска хүнүүдые нютагтань бусааха тухай хэлсээнэй туйлагдаһанай һүүлээр хитадай тала хадаа Хитадай хуули ёһые эбдэһэн хэдэ хэдэн американска граждананууд тушаа шалгалтануудые хэжэ дүүргээ, тиигээд эдэ американецууд Хитадһаа гаража ошожо эхилээ гэжэ американска талада мэдээсэһэн байна.

Нүгөө талаһаа, нютагаа бусахые урда тээнь хүсэһэн хитадай граждананууддай нэгэниинь шье мүнөө хүрэтэр Хитадта бусажа ерээгүй байһаар. Тэдэнэй нютагаа бусаха ябадалдань Холбоото Штадуудай правительствын зүгһөө урда тээнь һаад ушаруулагдадаг байһан тухай американска тала мэдэрһэн байна бшуу. Гэбэшье, тус хэлсээе бэелүүлхын тулада горьтойхон саг хэрэгтэй гэжэ тоолодог дээрэһээ, дээрэ дурсагдаһан баримтанууд зүбшэхэ зүйлэй хоёрдохи пунктые зүбшэн хэлсэхэ ябадалда һаад хэхэгүй гэжэ бидэнэр бодомжолнобди.

Талануудай урда тээнь хэлсэһэнэй ёһоор «Эмбарго тухай асуудалые», мүн «дээдэ тушаалтадай хоорондо хитад-американска хэлсээ хэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай асуудал» зүбшэн хэлсэхые посол Ван Бин-нань сентябриин 14-нэй заседани дээрэ дурадхаһан байгаа. Хитадай Арадай Республикын ба Америкын Холбоото Штадуудай хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилые һуларуулгада туһалха зорилгоор эдэ пунктнуудые дары зүбшэн хэлсэжэ эхилхэ хэрэгтэй гэжэ хитадай тала тоолоно.

Социализм байгуулагшад залуушуулай бүхэхитадай слёт

ПЕКИН, сентябриин 20. (ТАСС). Социализмые байгуулжа байһан залуушуулай бүхэхитадай слёт мүнөөдэр Пекиндэ нээгдээ. 1.500 гаран эдир залуу хүбүүд, басагад—ажалай геройнууд, залуу уралан нарижуулагшад, ударна бригаданууддай гэшүүд, хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудай болон харилсан туһалалсаха группануудай хүтэлбэрилэгшэд, трактористнууд, залуу эрдэмтэд, уранзохёолшод, багшанар, артистнууд болон бусад столицада ерэһэн байна. Делегадуудай тоодо хитадууд, түбэдүүд, монголнууд, уйгарнууд, мяо болон олонациональна Хитадай бусад үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд бии. Делегадуудай 24 процентнь басагад юм.

Советскэ Союзай, Корейн, Вьетнамай болон Монгол Арадай Республикын залуушуулай түлөөлэгшэд айлшад боложо слёт дээрэ байлсаха юм.

В. М. Молотов Д. Хаммаршельдтэй уулзаба

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 19. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн 10-дахи сессидэ ошоһон советскэ делегациие толгойлогшо СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарь Д. Хаммаршельддэ орожо, тэрээнтэй хөөрэлдэһэн байна.

Хөөрэлдөөн дээрэ СССР-эй делегациие толгойлогшын орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-һээ ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ А. А. Соболев байлсаа.

В. М. Молотов Д. Даллестай уулзаба

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 20. (ТАСС). СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов США-гэй Гүрэнэй секретарь Д. Даллестай уулзажа, тэрээнтэй хөөрэлдэһэн байна.

Хөөрэлдөөнэй үедэ СССР-һээ США-да байдаг посол Г. Н. Зарубин байлсаа.

В. М. Молотовтой К. Менон уулзаба

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 20. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн 10-дахи сессидэ Индиһээ ошоһон делегациие толгойлогшо К. Менон СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовтой мүнөөдэр уулзаа.

Хөөрэлдөөнэй үедэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи Орлогшо В. В. Кузнецов байлсаа.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 20. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедэй ээлжээтэ заседани үсэгэлдэр болоо. Тэрэн дээрэ Англиин түлөөлэгшэ Наттинг түрүүлэгшээр һуугаа.

Подкомитедэй заседаниин һүүлээр Советскэ Союзай түлөөлэгшэ А. А. Соболев корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусахадаа иигэжэ хэлээ. Советскэ делегаци хадаа сэрэгэй мэдээнүүдые абалсажа байха тухай ба США-гэй болон СССР-эй территоринууд дээрэ агаарһаа фотографировалга хэхэ тухай президент Эйзенхауэрэй дурадхал тушаа урда тээнь табиһан асуудалнуудтаа США-гэй делегациин харюу үгэхые үшөө хүлеэһэн зангаараа.

Женевскэ зүблөөнэй һүүлээр июлиин 27-до болоһон пресс-конференци дээрэ президент Эйзенхауэрэй хэһэн мэдүүлгэ тушаа Подкомитедэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ би тогтоһон байнаб. Президентын мэдүүлгын ёһоор агаарһаа фотографировалжа болохогүй хэдэн хориултай зоно тогтоогдоһон байна гэжэ Соболев мүн лэ хэлээ.

Агаарһаа фотографировалжа болохогүй хэдэн хориултай зоно бии байха юм гэжэ Женевскэ зүблөөнэй һүүлээр президент Эйзенхауэрэй хэһэн мэдүүлгые ямараар ойлгожо болохоб? Эдэ хориултай зононуудынь юун гээшэб? гэжэ советскэ делегаци США-гэй делегациһаа асуугаа гээд Соболев корреспондентнүүдтэ мэдүүлээ. Энэ ушар тушаа американска делегациһаа тайлбари абабал таарамжатай байха һэн гэжэ Соболев онсо тэмдэглээ.

Подкомитедэй удаадахи заседани сентябриин 22-то болохо юм.

Советскэ сэрэгүүд Австриһаа булта гаргагдаба

ВЕНА, сентябриин 19. (ТАСС). Австрийска хэблэлэй агентство доро дурсагдаһан хуулита мэдээсэл дамжуулаа:

СССР-һээ Австрида байдаг онсо ба бүрин эрхэтэ посол И. И. Ильичев, Австридахи советскэ сэрэгүүдые командалагша генерал-лейтенант И. И. Бойков вице-канцлер А. Шерфдэ мүнөөдэр ороо. Советскэ сэрэгүүдые Австриһаа гаргалта мүнөөдэр 20 часта дүүргэгдэхэ байна гэжэ генерал-лейтенант И. И. Бойков вице-канцлерта мэдээсээ. Австрийска түмэр замые хэрэглэн советскэ сэрэгүүдые гаргаха хэрэгтэ али бүхы талаар һайнаар дэмжэһэнэйнь түлөө И. И. Бойков австрийска правительствода баясхалан хүргөө.

Гүрэнэй договорой ёһоор, тогтоогдоһон болзорһоо урид советскэ сэрэгүүдэй гаргагдаһанай түлөө советскэ правительствода баясхалан дамжуулан хүргэхыень И. И. Ильичевые болон И. И. Бойковые вице-канцлер гуйгаа. Имагтал Советскэ Армиин хүтэлбэрилэгшэд саг зуурын правительствые ниитэавстрийска правительство гэжэ 1945 ондо мэдэржэ, ороной нэгэдэл туйлаха үндэһэ һуури табиһан байгаа гэжэ тараха дээрэ вице-канцлер онсо тэмдэглээ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сессиин түрүүлэгшэдэ Болгариин Гадаадын хэрэгүүдэй министрын эльгээһэн бэшэг

СОФИ, сентябриин 19. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн X сессиин түрүүлэгшэдэ Болгариин Арадай Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр Минчо Нейчев бэшэг эльгээгээ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Болгариин Арадай Республикын правительство хадаа эб найрамдал болон уласхоорондын харилсан ажаллалгын хэрэгтэ туһалха гэһэн хүсэл эрмэлзэлгээрээ зоригжон Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Болгариин Арадай Республикые абаха тухай дахин гуйлта хэнэ.

Болгари хадаа, тэрэниие ООН-дэ абахые хэдэн жэлэй турша соо гуйдаг байгаа. Тиихэтэй хамта, Болгариин политика ООН-эй Уставай эрилтэнүүдтэ хүсэд зохилдоно гэжэ олон тоо баримтануудаар гэршэлэн харуулһан, мүн гэршэлэн харуулһаар шье байна».

Энэ оной июльдэ болоһон Женевскэ зүблөөн дээрэ СССР-эй, США-гэй, Англиин болон Франциин правительствонуудые толгойлогшонорой харилсан ажаллаха ба бэе бэеэ ойлголсохо эрмэлзэлгэтэй байлгаһаа, һүүлэй үеын бусад хэдэ хэдэн событинуудһаа уламжалан уласхоорондын түгшүүрилэй нилээд һулаaруулагдаад байһан үедэ ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сесси зарлагдаба гэжэ бэшэг соо тэмдэглэгдэнэ.

«Болгарска правительствын ажал-ябуулга хадаа ООН-эй Уставай үндэһэ һуури болгогдоһон принципүүдые тэрэнэй бүхы хэмжээгээр дэмжэдэг байһые гэршэлнэ. Эб найрамдалай аша туһада зорюулагдаһан энэ эдэбхитэй ажал-ябуулга, уласхоорондын таатай зохид оршон байдал хараада абтажа бүхэдэлхэйн организациин гэшүүд гүрэнүүдэй дунда өөрынгөө һуури эзэлхэ гэһэн Болгариин Арадай Республикын хуулита эрмэлзэлгэ хангагдаха бэзэ гэжэ хүлеэхэ үндэһэ һуури олгоно», гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сессиин түрүүлэгшэдэ Венгриин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын эльгээһэн телеграмма

БУДАПЕШТ, сентябриин 20. (ТАСС). Венгерскэ телеграфна агентствын дамжуулһанай ёһоор Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ Венгерскэ Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Андраш Хегедюш доро дурсагдаһан телеграмма эльгээгээ:

Венгерскэ Арадай Республикын Правительство хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациие амаршалха зуураа, ООН-эй Генеральна Ассамблейн 10-дахи сессиин хүдэлмэриин урагшатай байжа, оронуудай хоорондын хани харилсаануудые хүгжөөхэ, бүгэдэниитын эб найрамдалые болон аюулгүй байдал хангаха интересүүдтэ зохилдуулан уласхоорондын оршон байдалые ниитэ дээрэнь һайжаруулгада туһалхаар үрэ дүн туйлахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ. Дүрбэн агууехэ гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөн, тэрэшэлэн хожомынь болоһон шухала событинууд уласхоорондын оршон байдалые горьтойгоор һайжаруулаа. Иимэ эрхэ байдалда оронуудай хоорондохи хани харилсаануудые хүгжөөхэ ба үргэдхэхэ, бата бэхи эб найрамдалые хангаха талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин үүргэ болон зорилгонууд бүри дээшэлнэ гэжэ Венгерскэ Арадай Республикын правительство тоолоно.

Иимэ шухала зорилгонуудые Уставайнь ёһоор уялгануудые бэедээ даажа абаһан, эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдые нэгэдүүлһэн уласхоорондын организациин хүсэдөөр шиидхэжэ шадаха байһаниинь сохомтой. Гэшүүн болгожо абахые гуйһан эб найрамдалда дуратай оронуудые, тэрэ тоодо Венгрие Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида абалга уласхоорондын энэ организациин нэрэ хүндые дээшэлүүлгэдэ нилээд туһалха, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада зорюулан бүри үрэ ехэтэйгээр алба хэхэ арга тэрээндэ олгохо байгаа.

Эб найрамдалда дуратай венгерскэ арад, тэрэнэй правительство хадаа дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөн, мүн оронуудай хоорондо хани ёһоной харилсаа тогтоолголо шэтгүүлэн, бүхы дэлхэйн арадуудай болон правительствонуудай, тэрэ тоодо венгерскэ арадай ба Венгерскэ Арадай Республикын правительствын гаргаһан хүсэлэл оролдолгонууд урагшатай байжа, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Венгрие абалгада мүнөө хүрэтэр һаад ушаруулжа байһан бүхы юумые усадхаһан байна гэжэ тоолоно. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн 10-дахи сессиин нээгдэхэдэ, тэрээндэ хабаадагшад Венгерскэ Арадай Республикые өөрынгөө зэргэдэ абаха бэзэ гэжэ Венгерскэ Арадай Республикын правительство тоолоно.

Венгерскэ Арадай Республикын правительство хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставта бэшэгдэһэн бүхы уялгануудые бэедээ даажа абахаар, мүн тус организацида зохихо хүдэлмэри оролдосотойгоор дүүргэхээр бэлэн байһан тухайгаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн 10-дахи сессиие найдуулна.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое хороохо тухай Болгарска правительствын шиидхэбэри

СОФИ, сентябриин 20. (ТАСС). Болгариин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй доро дурсагдаһан мэдээсэлые болгарска телеграфна агентство дамжуулба:

Болгариин Арадай Республикын правительство хадаа илангаяа Женевскэ зүблөөнэй һүүлээр уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилэй нилээд һуларһые анхаралдаа абан, мүн уласхоорондын байдалые саашадань һайжаруулгада, эб найрамдалые болон гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэлгые, тэрэ тоодо балканска хахад аралай оронуудай хоорондын эб найрамдал ба этигэлсэлгые бэхижүүлгэдэ туһалха эрмэлзэлгээрээ зоригжон Болгариин Арадай Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое 1955 оной декабриин 31-һээ 18 мянган солдат ба офицерээр хороохо гэжэ шиидхээ.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороолгоһоо уламжалан үлэһэн мүнгэ зөөри гэр байра барилгада, культурна хэмжээнүүдые абалгада болон һуурин газарнуудые болбосон зохид түхэлтэй болголгодо зорюулагдаха байна.

Армиһаа табигдагшад промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта болон хүдөө ажахыда хүдэлмэреэр хангагдаха юм.

СССР-эй ба ГФР-эй хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоохо тухай хэлсээе Германска Федеральна Республикын правительство һайшааба

БЕРЛИН, сентябриин 19. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, СССР-эй ба ГФР-эй хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоохо тухай Советскэ Союзай, Германска Федеральна Республикын правительственна делегацинуудай хоорондо Москвада туйлагдаһан хэлсээе Германска Федеральна Республикын правительство үсэгэлдэр болоһон заседани дээрэ һайшаагаа.

Аргентинадахи событинууд

Перон президентын тушаалһаа гараба

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 20. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Буэнос-Айресһаа мэдээсэһэнэй ёһоор правительственна сэрэгүүдэй главна командалагша генерал Лусеро аргентинскэ правительственна радиогоор сентябриин 19-дэ үгэ хэлэжэ, президентын тушаалһаа гараһан тухайгаа Хуан Пероной мэдүүлгые уншаа. Орон дотор болоһон событинуудай түлөө хархис хүсэнүүд харюусалгатай гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. «Арад ба арми восстани хэгшэдые даража шадаха байһандань би этигэнэб. Гэбэшье, энэ хадаа ороной интерестэ харша, үнгэрмэ ехээр шуһа адхалгын хэрэг болохо байгаа. Оронииие болон тэрэнэй ямаршье гэм зэмгүй арад зониие бомбодохобди гэһэн заналтын хэгдэжэ байхада өөһэдынгөө интересүүдые хэншье мартажа шадахагүй байна» гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

БУЭНОС-АЙРЕС, сентябриин 20. (ТАСС). Хуулитаар соносхогдоһоной ёһоор сэрэгэй министр Лусеро гэгшэ армиин 13 генерал ба дээдэ тушаалта офицернүүдһээ бүридэһэн сэрэгэй хунтада орон дотор гурим тогтоохые даалгаһан байна. Сэрэгэй хунта (нэгэдэл) хадаа буудалдаа дары зогсоохо тухай декрет гаргаа.

Правительственна радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор сэрэгэй хунта хадаа восстани хэгшэдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ хэжэ эхилээ.

Мария Сахарова нёдо[...] бадахи класс дүүргээд [...] хүдэлмэриинэн ангиин бу[...] жо, табадахи табанжэлэй [...] болзорһоонь урид дүүргэх[...] тэмсэлдэ туһа нэмэри[...] лалсаха гэжэ шиидээ һэн. Мария басаган Улан-Удэ[...] фабрикада сэмбэ нэхэгшы[...] жэл шудалжа эхилһэн бай[...] ноө үргэнөөр дэлгэрһэн соц[...] ческэ мүрысөөндэ эдэбхитэй[...] баадалсаһан нүхэр Сахаро[...] лаанайнгаа даалгабариие [...] дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Саха[...] дэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай [...]

Шэнэ багша[...] ерэбэ

Энэ жэлдэ Горьковско[...] ска, Кировскэ областьну[...] риин аймагай һургуулинууд[...] мэрилхэеэ 40 залуу багша[...] хэй. Эдэнэр педагогическа[...] ба училище дүүргэһэн ба[...]

Мүнөө аймагай бүхы һур[...] тусгаар педагогическа эрд[...] шанартай болобо.

Р. [...]

СПОРТ

Классическ[...] барилдаанай мүр[...]

Классическа барилдааган[...] ликын түрүү һуури эзэлх[...] мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. [...] сөөндэ хамта 17 спортсме[...] далсаа.

Бүхэшүүлэй үсэд шанга[...] най эсэстэ бүри хүнгэн бэе[...] дундаһаа Л. Волобуев ([...] республикын чемпионой [...] хүртэбэ. Хүнгэншэг бэе[...] дундаһаа—Русалов («Стр[...] хүнгэн бэетэйшүүлһэ[...] («Строитель»), дундаш[...] шүүлһээ—Яковлев («Байка[...] да бэетэйшүүлһээ—Муравь[...] кал»), хүндэ бэетэйшүүлэ[...] 17-той спортсмен Жарков [...] гэгшэд түрүү һууринуудые [...]

Түрүү һуури эзэлһэн спор[...] тэ БМАССР-эй Министрну[...] ведэй дэргэдэхи физкуль[...] спортын комитедэй [...] барюулагдаһан байна.

А. М[...]

СҮҮД

Тонуулшан хэһэ[...]

1955 оной июнь һара[...] нин Г. Д. Хороших Крас[...] родһоо Ториин аймаг оро[...] раа, Иркутск — Наушки [...] соо Н. И. Рыльков гэгшэ[...] саа. Тиин тэрэ Советскэ А[...] банһаа нютагаа бусажа яб[...] би гэжэ Рыльковые мэхэ[...] төө Тори айлшалхыень урі[...] Теэд Хороших шэнэ нүх[...] голой нэгэ арал худар [...] абаашаад, толгойень шу[...] удаа шангаар сохибо ха. [...] унагаабаб гэжэ бодохо[...] брюки, сабхинень тайла[...] зугадашаһан байгаа.

Рыльков 6—7 час бол[...] орожо, энэ болоһон ушар[...] милицидэ дуулгаһан бай[...] шан баригдажа, сүүдэй у[...]

Ториин аймагай арадай [...] Хороших гэгшын хэрэг[...] үзөөд, тэрэниие 16 жэл[...] заһаруулгын ажалай ла[...] гээхээр шиидхэбэ.

Редактор[...] О. ГОМ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74. отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — 34[...] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74. корректорская — 32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00570. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. [...]